

כרד סדר יסודי מט' 4/7

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שותקיימה ביום ד', כ"ד באדר / תשי"ז - 27.3.57 בשעה 08.30.

- השתתפו: נ. ניר - היו"ר
- ע. איכילוב
- ב. אזניה
- ד. בר-רב-האי
- ס. בגין
- ש. הלל
- ז. ורהפטיג
- ש. יוניצ'סן
- ח. יהודה
- ב. לוקר
- י. רוקח
- ח. רובין
- י. שופטן

סוזמנים: פ. רוזן - שר המשפטים
א. ידן - המשנה ליועץ המשפטי

סדר-היום: חוקי-יסוד (הכנסת).

אני פותח את הישיבה.

היו"ר נ. ניר:

פ. רוזן:

אני מצטער מאוד שלא הייתי נוכח מתחיל הכנסת, בדיון על חוק התביעות של קרבנות השואה. לא ידעתי שיגיעו לדיון בו, ואילו ידעתי, ימכן שהייתי יכול לטבוע מה שקרה. שטעתי וגם לא ניתן כביכול ליו"ר הוועדה לענות על ההסתייגויות. אבל קרה מה שקרה. ואני רואה בדאגה רבה בעיקר את הסעיף שנתקבל אשר סתיר עכשיו פירוטת רחבה, גם סתוך אפליית עורכי-הדין לרעה. לפי מה שנתקבל עכשיו, יוכלו כל ה"טאכרים" לעשות פירוטת לעצמם כטטפלים בפנינויים מגרמניה, ועורך-דין לא יוכל לעשות זאת. אינני יודע אם חשבו על התוצאות של הדבר. אני מבין שאינני יכול עכשיו לפתוח טחדש בדיון זה, אבל אני רק רוצה להודיע כי גם בנוגע לסעיף הזה ואולי גם בנוגע לסעיף הנוגע לקק"ל, והטטסלה תציע הצעת תיקון בחוק שיובא אחרי הפגרה.

אני גם מצטרף לדעה שהובעה כאן בשיחה

אינפורמלית, על-ידי היו"ר, שאולי תיטיב בוועדה לעשות עם תיפנה לוועדת הכנסת או לנשיאות ותדאג לכך שבדיון על חוקים לא ירוכזו כל ההסתייגויות יחד, אלא יהיה דיון נפרד על כל ההסתייגות. זה יכול להיות טוב בדיון על התקציב, מפני שאז בדרך כלל כל ההסתייגויות נובעות מאותה השקפה. אבל אין לעשות זאת בדיון על חוק, וביחוד, בחוק כל כך קשה.

היו"ר נ. ניר:

קיבלנו לתשומת לב את הודעת שר המשפטים, ואני חושב שנקבל את הצעתו לפנות לנשיאות בבקשה שלא לרכז את הדיון על כל ההסתייגויות יחד כשדנים על חוקים.

סעיף 34(ב),

ד. גר-רב-האי:

אני מציע למחוק את הטלים "מועצת הסדינה
הזמנית". זה כבר מיושן, וזה רק סמך.

ש. רוזנברג:

אני מציע למחוק את סעיף (ב). בכמה מקומות
בחוק מדובר על תקנון הכנסת, וברור כי כל זמן
שאינן תקנון סלא, יהיה תקנון חלקי.

ז. ורהפטיג:

אינני חושב שאפשר למחוק את הסעיף, לעומת
זאת אינני מציע להיכנס לפרטים, ואני מציע
לנסח את הסעיף כך: "כל עוד לא נתקבל תקנון לפי סעיף 16, תוסיף הכנסת
לנהוג על-פי כללי התקנון הסחייבים היום".

ט. שחר שזוהי הוראת-טעבר.

לדעתי, צריך להעביר את הסעיף לסוף החוק,

ע. איכילוב:

השאלה היא אם הנוסח אשר לפנינו יכול את
חלקי התקנון שיתקבלו לאחר קבלת חוק זה,
עד לקבלת התקנון הסלא.

פ. יוניצ'סון:

אני מצטרף להצעה למחוק את הסעיף.

א. ידיון:

אני מבקש שלא למחוק את הוראת-הטעבר הזאת,
שאחר שעדיין אין לנו תקנון, וצריכה להיות
הוראת-ביניים בענין זה.

אני מסכים שאין צורך להזכיר שוב את מועצת
הסדינה הזמנית, ומציע למטר: כל עוד לא נתקבל התקנון לפי סעיף 16, תוסיף
הכנסת לנהוג לפי חלקי התקנון שועדת הכנסת הניחה על שולחן הכנסת ולפי
סדרי הנוהל המקובלים בכנסת.

ס. בגין:

אני מציע לחזור לסעיף 16, ולהוסיף בו
פיסקה (ב), האוסרת: סדרי עבודתה של הכנסת,
כל עוד לא נתקבל התקנון, יהיו על פי הנוהג ולפי חלקיו של התקנון שנתקבלו
עד עתה.

ש. רוזנברג:

אני מציע לנסח את סעיף 16 כך: "עד שיתקבל
תקנון הכנסת, יהיה התקנון סורכב טן החלקים
שהונחו על שולחן הכנסת ומהנוהג המקובל".

ז. ורהפטיג:

אני מציע לא להעביר את ההוראה לסעיף 16,
אלא להשאירה כהוראת-טעבר, בנוסח זה: "כל
עוד לא נתקבל תקנון לפי סעיף 16, תוסיף הכנסת לנהוג על פי כללי התקנון
הסחייבים היום בהתאם לשינויים שיוכנסו בהם לפי החלטותיה".

פ. יוניצ'סון:

צריך להוסיף כי בשאלות שעוד לא הוחלט עליהן,
תנהג לפי הנוהג והנוהל. כי צריך להיות ברור
כי מה שנתקבל והונח על שולחן הכנסת, קודם לנהוג ולנוהל.

א. ידיון:
אני מוכן לקבל זאת. אם כך, הטעיה יאסר:
"כל עוד לא נתקבל תקנון לפי סעיף 16, תוסיף
הכנסת לנהוג לפי חלקי התקנון שועדת הכנסת הניחה על שולחן הכנסת,
ובאין הוראות באותם החלקים, לפי הנוהל המקובל בכנסת."

- הוחלט: 1. לדחות את ההצעה לטחוק את סעיף-קטן (ב).
2. לדחות את הצעת ז. ורהפטיג לבסח את סעיף-קטן (ב)
כך: "כל עוד לא נתקבל תקנון לפי סעיף 16, תוסיף
הכנסת לנהוג על פי כללי התקנון המחייבים היום
ובהתאם לשינויים שיכנסו בהם לפי החלטותיה".
3. לקבל את הצעת א. ידיון לבסח את סעיף קטן (ב)
כך: "כל עוד לא נתקבל תקנון לפי סעיף 16, תוסיף
הכנסת לנהוג לפי חלקי התקנון שועדת הכנסת הניחה
על שולחן הכנסת, ובאין הוראות באותם החלקים, לפי
הנוהל המקובל בכנסת".
4. לדחות את ההצעה להעביר את הוראת סעיף-קטן (ב)
לסעיף 16:

סעיף 35.

ז. ורהפטיג: אני מציע להוסיף "מועצת המדינה הזמנית".

הוחלט: לקבל את ההצעה להוסיף את הטלית "מועצת המדינה
הזמנית".

סעיף 36.

היו"ר נ. ניר: אני מציע לכתוב בטקום הנוסח הזה: "סעיף 9
לפקודת סדרי השלטון והטשפט אינו חל על חוק זה".

ז. ורהפטיג: אני מתנגד לכך שנציין פה את סעיף 9 לפקודת
סדרי השלטון והטשפט. אני בעד זה שנקבע
כאן בבירור את הרעיון הזה.

ז. שופמן: אני תוסך בדברי ח"כ ורהפטיג, וטניטוק נוסף:
אם יבוטל סעיף 9 הג"ל, יפול סעיף 36, ואנחנו
רוצים שהרעיון הזה יגיה כתוב בחוק היסוד שלנו.

ש. יוניצ'סון: אני מציע להקדים את הטעיה. לפי חשיבותו,
הוא צריך להיות הסעיף הרביעי בחוק.
כמו-כן אני רוצה להציע שיהיה דרוש רוב קווליפיצינוני כדי לשנות את החוק.

היו"ר נ. ניר: זה שייך לאותם הדברים שחברי הוועדה רוצים
להוסיף אותם על הוראות החוק הזה, ואני מציע
שנדבר עליהם לאחר שבגמר את הדיון בטעיפי החוק.

ה. רוב בין:
אני מציע לנסח את ההוראה באופן חיובי, ולאסר
כי רק על-ידי חוק אפשר לשנות את החוק, לגרוע
מטבו, להוסיף עליו או לבטלו או להפקיע זמנית את תקפו.

הויכוח על אופן שינוי החוק הזה, לדעתי,
שייך לסעיף זה. והשאלה היא אם אינו דרוש לכך רוב מיוחד.

ב. אזניה:
אני מציע להשאיר את הסעיף ללא שינוי.
תקנות-לשעת-חירום הן מכשיר חקיקה טיפוסי
המטמלה. ובין נקבע כי את החוק הזה אי-אפשר לשנות אלא על-ידי חוק של הכנסת.
אם הכנסת תמצא לנכון לשנות זאת על-ידי חוק, הרי זה מקט של הכנסת.

ד. בר-רב-האי:
נכון שהסכנה היחידה האורבת לחוק הזה
היא התערבות של גוף אחר מחוץ לכנסת, וזה
מה שאנחנו רוצים למנוע. אך אין ספק כי הכנסת יכולה לעשות כל אשר תרצה,
וגם שינוי החוק הזה על-ידי הכנסת אין אפשרות למנוע. גם קביעת רוב
קולפי-קציוני אינה שוללת את זכותה של הכנסת לשנות את החוק.

י. שופטן:
אני מניח מסכים עם ה"כ יוניצ'סן שצריך להעביר
את הסעיף להתחלת החוק. הוא מתייחס לכל החוק,
ומקומו בטורף החוק.

אני מסכים עם חבר הכנסת רובין כי צריך
לנסח את הסעיף בצורה חיובית ולא שלילית. אבל אם אין מקבלים זאת, הייתי
מציע לשלב את הנוסח השלילי בנוסח החיובי.

ש. רוזנברג:
הייתי מסכים להצעת חבר הכנסת רובין לו
היינו קובעים כי אפשר יהיה לשנות זאת
ברוב מיוחד. אבל אם אין קובעים רוב מיוחד לשינוי החוק הזה, אני מעדיף
לאסר בפירוט כי תקנות שעת חירום אין בכוחן לבטל או לשנות וכו' את החוק
הזה.

ה. רובין:
אני מציע לנסח את הסעיף כך: "(א) חוק זה
אפשר לשנותו, לגרוע מטבו, להוסיף לו או
להפקיע זמנית את תקפו רק על-ידי חוק שנתקבל בכנסת בקריאתו הסופית
ברוב של שני-שלישים של המצביעים; (ב) ההוראה על הרוב המיוחד אינה חלה
על העניינים הנדונים בסעיפים 13 ו-27 של חוק זה."

א. ידין:
ז"א שאפשר יהיה לשנות את הסעיפים האלה ברוב
רגיל?

ה. רובין:
כוונתי היתה שאפשר יהיה להחליט על עצם
הפיזור ברוב רגיל, אבל לא לגבי האפשרות
לשנות את הוראת החוק בענין פיזור.

היו"ר ב. ניר:
אני מציע שנסיים את הדיון על סעיף 36 מבלי
להחליט בשאלת הרוב המיוחד. אם נחליט על
כך לאחר מכן, נוכל לשלב זאת בסעיף זה.

הוחלט: 1) לדחות את ההצעה להשאיר את הסעיף ללא שינוי.

הסתייגות לש. רוזנברג, ב. אזניה.

2. לקבל את הצעת ח"כ רובין ושופטן לנסח את הסעיף כך: "אין לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים אלא על-ידי חוק בלבד, ואין בכוחן של תקנות-שעת-חירום לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים".

3. לדחות את הצעת ש. יוניצ'טן להעביר את הסעיף לסקוט מוקדם יותר בחוק.

אם כך, אני מציע להעביר את הסעיף לסוף החוק.

ש. יוניצ'טן:

לקבל את הצעת ש. יוניצ'טן להעביר את הסעיף לסוף החוק.

הוחלט:

סעיף 37.

בסעיף-קטן (א) בטח אחד מן הסעיפים של חוק המעבר לכנסת השניה. ההוראות האלה עוברות עכשיו לחוק הזה.

א. ירין:

לסעיף-קטן (ב): שעיפים אלה של חוק הבחירות לכנסת דנים באותם הדברים שכלולים עכשיו בחוק זה: זכות הבחירה האקטיבית והפסיבית, הקוראה שופטים אינם יכולים להיות טוענים בבחירות, וקביעת יום הבחירות.

על-ידי הוראת סעיף-קטן (א) אנחנו מאשרים מחדש את חוק המעבר, ואני חושב שבהזדמנות

י. שופטן:

זו עלינו לעבור על החוק.

בשאלת השאלה אם אנחנו צריכים לבטל את הסעיפים שנעשו טיותרים על-ידי חוק מאוחר יותר. יתכן כי אם נעבור על החקיקה העכשווית, נמצא סעיפים נוספים שנבעלו על-ידי החוק הזה.

ז. ורהפטיג:

ברור כי חוץ מביטול טפורש, יש גם ביטול טכללה. אבל טצד שני היות ויש לנו שני חוקים הדנים באותה טטריה בשינויים קטנים, והחוק הקודם כאילו גם הוא חל עדין, רצוי לעשות זאת בטפורש.

א. ירין:

הוחלט: לאשר את הסעיף ללא שינוי, ולבקש מטשרד המשפטים לעבור עוד פעם על סעיפי חוק המעבר ולהביא את החומר לעיון לוועדה.

לפני שנעבור לקריאה השניה של החוק, אני טבקש שחברים יעלו את הצעותיהם להוספות בחוק זה, כדי שחברי הוועדה יוכלו לסקול אותן עד לישיבה הבאה.

היו"ר ב. ניר:

